

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра бібліотекознавства та інформології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
“ 02 ” 2017 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ІСТОРІЯ КНИГИ ТА КНИГОЗНАВСТВО

освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Інститут журналістики

2016-2017 рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0140/14
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 14

Робоча програма “Історія книги та книгознавство” для студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» галузі знань 02 «Культура і мистецтво». – 2017. – 38 с.

Розробник: **Макарова Марія Володимирівна**, кандидат культурології, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри бібліотекознавства та інформології

Протокол № 5 від 20 січня 2017 року

Завідувач кафедри
бібліотекознавства та інформології

О.В. Воскобойнікова-Гузєва

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора Інституту журналістики
з навчальної роботи

О.А. Росінська

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни.....	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма	
<i>Змістовий модуль III</i>	9
<i>Змістовий модуль IV</i>	10
<i>Змістовий модуль V</i>	12
<i>Змістовий модуль VI</i>	13
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія книги та книгознавства».....	15
V. Плани семінарських занять.....	16
VI. Завдання для самостійної роботи.....	19
VII. Система поточного та підсумкового контролю.....	22
VIII. Методи навчання.....	25
IX. Методичне забезпечення курсу.....	26
X. Завдання до модульних контрольних робіт.....	26
XI. Теоретичні питання до екзамену.....	29
XII. Рекомендована література	
Історія книги	
<i>Базова</i>	31
<i>Додаткова</i>	31
Книгознавство	
<i>Базова</i>	32
<i>Додаткова</i>	32
Інформаційні ресурси.....	36
Методичні рекомендації до підготовки семінарського заняття.....	37
Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи студентів.....	38

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вивчення навчальної дисципліни «Історія книги та книгознавство» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Дисципліна «Історія книги та книгознавство» входить до циклу дисциплін, які формують **фахові (професійні) програмні компетентності** бакалаврів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Всебічне дослідження книги як соціального феномена, як невід'ємної складової національної культури дозволяє простежити особливості національно-культурного становлення України, розвитку сучасного українського суспільства з урахуванням ідеологічних, соціально-політичних, культурних і технологічних змін, що відбуваються в країні.

Міждисциплінарні зв'язки: «Основи документознавства та архівознавства», «Бібліотекознавство та історія бібліотечної справи», «Історія української і зарубіжної літератури», «Історія світової культури» та ін..

Програмні компетентності:

Аналітична - володіти базовими знаннями з історії книги, книгознавства, а саме: науковими дослідженнями сьогодення та знаннями світового досвіду історії книги, основних етапів розвитку письма, еволюції матеріалів і форм книги, джерельної бази книгознавства, місце книги, книгознавства в системі сучасних комунікацій та засобів масової інформації з метою набуття практичних умінь і навичок для майбутньої професійної діяльності.

Аналізувати законодавчі та нормативно-правові акти з різних галузей суспільного життя: освіта, культура, наука, політика і т. д.; діяльності і розвитку сучасних книгознавчих установ; процесів розвитку фахової комунікації, як складової системи соціальних комунікацій з метою посилення її на інтелектуальний, культурний, правовий, соціально-економічний рівень життєдіяльності суспільства.

Знаходити та використовувати інформацію з інформаційних ресурсів, джерел (електронних, письмових, архівних та усних) до виконання конкретних практичних завдань.

Використовувати відповідну термінологію з книгознавчих дисциплін в усній та письмовій формах рідною чи іноземними мовами.

Здійснювати аналіз творів друку (за соціальним призначенням, за віковою ознакою, за цільовим і читацьким призначенням, за мовною ознакою).

Визначати основні кількісні параметри книги (формати, обсяги, наклад, ємкість друкованого аркушу і його коефіцієнт).

Користуватись регламентованими джерелами інформації, методами, способами та засобами її обробки й зберігання.

Володіти знаннями методики комплектування та використання книготоргівельного репертуару книгорозповсюджуючих фірм, інформаційних та видавничих центрів, а також знання інформаційно-бібліографічних видань, у відділах комплектування національних, публічних, дитячих, шкільних, наукових та спеціальних бібліотек.

Структура навчальної програми «Історія книги та книгознавство» - чотири модулі, у другому семестрі, що наповнені логічно пов'язаними темами: шлях розвитку книги від її виникнення, соціальні функції книги на кожному етапі її розвитку, місце книги в системі сучасних комунікацій та засобів масової інформації; місце книгознавства в системі інших гуманітарних наук, структура; розвиток книгознавства у країнах Західної Європи, в Росії, Україні, внесок вітчизняних книгознавців у книжкову справу; книгознавчі дослідження, типологічний і соціологічний аналіз книги як соціально-культурного феномена книжкової справи; джерельна база книгознавства.

Кожен модуль супроводжується переліками запитань для модульних контрольних робіт, завданнями для самостійної роботи студентів, які мають сприяти закріпленню здобутих знань і поглибленому освоєнню лекційного матеріалу. Тематично рекомендовано джерела та літературу. Основний та додатковий список джерел і літератури налічує 61 позицію.

Навчальною програмою передбачається проведення семінарських занять. Семінарські заняття покликані поглибити історичні, теоретичні, знання з дисципліни.

Формами контролю засвоєння студентами навчального матеріалу є аудиторна модульна контрольна робота та іспит.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 210 год., із них 42 год. – лекції, 42 год. – семінарські заняття, 84 год. – самостійна робота, 12 год.- модульна контрольна робота, 30 год. – екзамен.

Саме у 2 семестрі – 150 год., з них: 28 год. – лекції; 28 год. – семінари, 56 год. – самостійна робота, 8 год. – модульна контрольна робота, 30 год. – екзамен.

Вивчення студентами навчальної дисципліни "Історія книги та книгознавство" завершується складанням *іспиту*.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: книжкова справа XIXст. – поч.XXI ст.; історія і теорія книгознавства;
книжкова справа як система

Курс	Напрямок, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>5 кредитів</i></p> <p>Змістові модулі: <i>4 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години) – 150</p> <p>Тижневих годин: <i>4 години</i></p>	<p>Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»</p> <p>Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»</p> <p>Освітній рівень <i>Перший (бакалаврський)</i></p>	<p>Рік підготовки: <i>1.</i></p> <p>Семестр: <i>2.</i></p> <p>Аудиторні заняття: <i>56 годин</i> з них: лекції (теоретична підготовка): <i>28 годин</i> семінарські заняття: <i>28 годин</i></p> <p>Модульні контрольні роботи: <i>8 годин</i></p> <p>Самостійна робота: <i>56 годин</i></p> <p>Вид контролю: <i>екзамен: 30 годин</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль III.							
Книговидання XIX - поч. XXI ст.							
3.1	Видання українських книг на тлі світового книговидання в XIX ст.	6	2	2		4	
3.2	Книговидання у XIX ст.	2	2		2		
3.3	Розвиток книговидання в провідних країнах світу в XIX - XX ст.	6	2	2		4	
3.4	Особливості книжкової справи XX ст. – поч. XXI ст.	8	4	2	2	4	
3.5	Стан, проблеми та перспективи книжкової галузі в Україні	6	2		2	4	
	Модульна контрольна робота	2					2
	Разом за модулем 3	30	12	6	6	16	2
Змістовий модуль IV.							
Теорія та історія книгознавства							
4.1	Вступ. Предмет і завдання курсу. Зміст і структура книгознавчих видань	5	1	1		4	
4.2	Книгознавство як наука	5	1	1		4	
4.3	Історія світової книгознавчої думки	2	2		2		
4.4	Книгознавча думка в Україні та її місце в історії світової культури	6	2	2		4	
4.5	Основні етапи розвитку книгознавства в Україні	2	2		2		
4.6	Науково-дослідна робота в галузі книгознавства	6	2	2		4	
4.7	Проблематика наукових досліджень вчених у галузі книгознавства	2	2		2		
	Модульна контрольна робота	2					2
	Разом за модулем 4	30	12	6	6	16	2

Змістовий модуль V.							
Книга як предмет книгознавства. Типологія книги							
5.1	Суспільна роль книги як предмета духовної й матеріальної культури	4	2	2		2	
5.2	Бібліотипологія як складова науки про книгу	4	2	2		2	
5.3	Типологія творів друку	6	4		4	2	
5.4	Читачезнавство в системі книгознавства. Соціологія читача	4	2	2		2	
5.5	Соціологічні дослідження читача. Класифікація читачів	2	2		2		
5.6	Соціологія книги і читання	4	2	2		2	
5.7	Сучасні соціологічні дослідження книги і читання	4	2		2	2	
	Модульна контрольна робота	2					2
	Разом за модулем 5	30	16	8	8	12	2
Змістовий модуль VI.							
Книжкова справа як система							
6.1	Книжкова справа. Структура, принципи функціонування	4	2	2		2	
6.2	Системний характер книжкової справи	2	2		2		
6.3	Видавнича справа. Поліграфія	5	1	1		4	
6.4	Кваліологія в системі книговидавання	3	1	1		2	
6.5	Репертуарна політика і профіль видавництва	2	2		2		
6.6	Конструкція книги та її структура	4	2	2		2	
6.7	Характеристика основних елементів книги та їх функціонального призначення	2	2		2		
6.8	Бібліополістика як галузь книгознавства	4	2	2		2	
6.9	Книжкова торгівля в новій економічній і соціокультурній ситуації	2	2		2		
	Модульна контрольна робота	2					2
	Разом за модулем 6	30	16	8	8	12	2
	Екзамен	30					30
	Разом за 2 семестр	150	56	28	28	56	8/30
	Разом за навчальним планом	210	84	42	42	84	12/30

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III КНИГОВИДАННЯ XIX - ПОЧ. XXI СТ.

Лекція 3.1. Видання українських книг на тлі світового книговидання в XIX ст. (2 год.)

Книговидавнича справа Харківського та Київського університетів. Перші українські журнали. Видавнича діяльність Пантелеймона Куліша. Журнал «Основа». Підручники. Книжкова продукція Галичини. Пожвавлення книжкової справи у Східній Україні. Роль Київської Громади. Цензурні утиски української книги. Книговидавнича діяльність М. Драгоманова за кордоном. Перші українські видавництва. Борис Грінченко та його видання. Книговидавниче товариство «Вік».

Видавнича діяльність І. Франка та В. Гнатюка, Наукового товариства ім. Т. Г. Шеченка.

Семінар 8. Книговидання у XIX ст. (2 год.).

Лекція 3.2. Розвиток книговидання в провідних країнах світу в XIX - XX ст. (2 год.)

Характерні ознаки і тенденції розвитку книжкової справи в світі в XIX ст.

Державна політика зарубіжних країн в галузі книговидання. Високий рівень поліграфії. Характерні ознаки роботи західних видавництв. Маркетинг у книжковій справі. Експорт книжкової продукції. Інформація в світі книг. Бібліотечний ринок США. Поняття про авторське право і суміжні права. Структура книжкового випуску. Найкрупніші видавництва світу.

Лекція 3.3. Особливості книжкової справи XX ст. - поч. XXI ст. (2 год.)

Загальна характеристика книжкової справи в світі на початку XX ст. Найкрупніші видавництва світу. Книжкова справа Росії. Українське книговидання. Перша світова війна і занепад видавничої справи. Книжкова справа у перші роки радянської влади. Державне видавництво України. НЕП і розвиток приватних видавництв і книжкових магазинів.

Український книжковий рух доби «визвольних змагань».

Перебудова книжкової справи на пострадянському суспільстві. Основні

проблеми галузі. Майбутнє книги.

Семінар 9. Особливості книжкової справи ХХ ст. – поч. ХХІ ст. (2 год.).

Семінар 10. Стан, проблеми та перспективи книжкової галузі в Україні (2 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ КНИГОЗНАВСТВА

Лекція 4.1. Вступ. Предмет і завдання курсу.

Зміст і структура книгознавчих видань (1 год.)

Книгознавство як наука про книгу і книжкову справу. Законодавство України з питань книжкової справи. Книгознавство в контексті розвитку української і світової науки про книгу.

Предмет і завдання курсу, його місце і значення в системі підготовки фахівців з книгознавства. Зв'язок з іншими навчальними дисциплінами.

Основні поняття і терміни книгознавства та книгознавчих дисциплін. Сучасний стан спеціальної термінології. Джерельно-інформаційна база і особливості науково-інформаційного забезпечення вивчення курсу «Книгознавство». Характеристика книгознавчих періодичних видань, їх структура та особливості опрацювання.

Методичні і дидактичні аспекти вивчення курсу. Види і форми навчальних занять. Місце, завдання і значення самостійної роботи студентів.

Лекція 4.2. Книгознавство як наука (1 год.)

Об'єкт, предмет і соціальні функції книгознавства. Теоретичні проблеми книгознавства як науки. Структура книгознавства. Загальне і спеціальне книгознавство. Термінологічна система книгознавства, книгознавчі стандарти. Сучасні наукові погляди на структуру книгознавства. Структура книгознавства, запропонована М.А.Низовим (Харків).

Взаємодія книгознавства з іншими дисциплінами соціально-комунікативного комплексу. Книгознавство і бібліотечно-бібліографічні дисципліни.

Книгознавство і комплекс гуманітарних наук. Значення спеціальних книгознавчих досліджень в літературознавстві, наукознавстві, історії науки, історії культури. Наукові зв'язки з психологією, педагогікою і соціологією.

Семінар 11. Історія світової книгознавчої думки (2 год.)

Лекція 4.3. Книгознавча думка в Україні та її місце в історії світової культури (2 год.)

Українське книгознавство XVI-XIX ст. П. Ярковський і перший навчальний курс з бібліології. Діяльність Київської археографічної комісії та історико-книгознавча спадщина М. Максимовича. Книгознавчі проблеми у наукових дослідженнях І. Франка. Книгознавчі здобутки у Науковому товаристві ім. Т. Шевченка.

Особливості розвитку українського книгознавства у 20-30-ті рр. XX ст. Український науковий інститут книгознавства і його значення для вітчизняного книгознавства. Д. Балика, В. Іванушкін, І. Крип'якевич, С. Маслов, Ю. Меженко, Я. Стешенко та їх внесок у розвиток вітчизняного книгознавства.

Книгознавчі дослідження Л. Биковського та українських дослідників в еміграції. Українське товариство прихильників книги у Празі. С. Сірополко і часопис «Книголюб».

Теоретичні та історико-книгознавчі розвідки 60-80-х рр. XX ст. Визначення книгознавства в Українській радянській енциклопедії, запропоноване Ф. Максименком.

Сучасний стан дослідження книги і книжкової справи в Україні.

Семінар 12. Основні етапи розвитку книгознавства в Україні (2 год.).

Лекція 4.4. Науково-дослідна робота в галузі книгознавства (2 год.)

Організація науково-дослідної роботи в галузі книгознавства в Україні.

Реконструкція наукового доробку видатних українських книгознавців XIX – XX ст. Провідні книгознавчі наукові центри – Національна бібліотека України ім. В.Вернадського, Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Сучасна структура організації науково-дослідної роботи у галузі книгознавства. Науково-дослідні центри: Інститут української книги (НБУВ), Книжкова палата України, спеціалізовані кафедри вищих навчальних закладів, музеї книги. Підготовка фахівців з книгознавства у вищих навчальних закладах.

Семінар 13. Проблематика наукових досліджень вчених у галузі книгознавства (2 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

КНИГА ЯК ПРЕДМЕТ КНИГОЗНАВСТВА. ТИПОЛОГІЯ КНИГИ.

Лекція 5.1. Суспільна роль книги як предмета духовної й матеріальної культури (2 год.)

Еволюція поняття «книга». Суспільне значення книги на різних історичних етапах її існування. Сутність книги як суспільного явища.

Сучасне визначення поняття «книга» в міжнародних документах та державних стандартах України. Поняття «книга» у наукових концепціях сучасних книгознавців: наукова категорія і комунікаційний засіб. Електронна і традиційна книга: проблеми співіснування та взаємодії.

Книга як феномен національної культури в її історичному розвитку. Роль і значення книги у формуванні української національної самосвідомості. Українська книжна та книжкова культура.

Лекція 5.2. Бібліотипологія як складова науки про книгу (2 год)

Типологія книги як галузь книгознавства. Методологічні засади типізації та класифікації творів друку. Принципи та критерії типології творів друку. Теорії книгознавців щодо типології творів друку. Державні стандарти видавничої продукції. Значення бібліотипології для потреб практичної діяльності (видавничої справи, статистики творів друку, збереження і використання продукції).

Основні поняття: типологія (науковий метод), типологія книги (розділ книгознавства), типоутворювальна ознака, типологічний ряд, твір друку, видання, вид видання, тип літератури, вид літератури.

Семінар 14. Типологія творів друку (4 год.)

Лекція 5.3. Читачезнавство в системі книгознавства. Соціологія читача (2 год.)

Поняття про читачезнавство та його зв'язки з книгознавством. Наука про читача та співспрямованість її досліджень з літературознавчими, педагогічними, соціологічними, психологічними та іншими науками. Бібліопсихологія М. Рубакіна та бібліосоціологія Д. Балики. Система «книга-читач-суспільство». Структура читачезнавства: історія читача і читання, соціологія читання, книгознавчий аспект психології читача та читання. Традиції і перспективи читачезнавчих досліджень в Україні. Вивчення читацьких потреб для книговидавання. Історичні та соціологічні напрями у вивченні читачів та читання. Типологія читачів. Читання як складний

процес мовного спілкування через посередництво друкованих або рукописних текстів. Характеристика різних типів читання. Методи роботи з книгою. Особливості читання електронних документів.

Семінар 15. Соціологічні дослідження читача. Класифікація читачів (2 год.)

Лекція 5.4. Соціологія книги і читання (2 год.)

Соціологічні дослідження в галузі книги і читання, їх наукове і пізнавальне значення. Соціально-психологічні фактори, що впливають на активність і пасивність використання книги. Роль матеріальних і художніх компонентів книги в її читацькому сприйнятті. Соціодинаміка читацьких інтересів у II пол. XX ст. Поняття про культуру читання.

Семінар 16. Сучасні соціологічні дослідження книги і читання (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI. КНИЖКОВА СПРАВА ЯК СИСТЕМА

Лекція 6.1. Книжкова справа.

Структура, принципи функціонування (2 год.)

Книжкова справа як система. Її суспільний характер. Структура книжкової справи, її основні галузі. Законодавче регулювання і управління книжковою справою. Державна програма розвитку українського книговидання. Досвід організації книжкової справи в зарубіжних країнах. Проблеми стандартизації у книжковій справі. Маркетингова політика і книжковий бізнес. Міжнародне співробітництво у книговидавничій справі.

Семінар 17. Системний характер книжкової справи (2 год.).

Лекція 6.2. Видавнича справа. Поліграфія (1 год.)

Поліграфія (основні групи і зміст виробничих процесів). Основи поліграфічного виробництва. Теоретичні та практичні проблеми галузі. Додрукарські процеси, їх виконання у видавництві. Поняття про оригінал-макет. Друкарські процеси. Види і способи друку. Технологія поліграфічного виробництва. Постдрукарські процеси.

Українські державні стандарти щодо уніфікації термінології видавничої продукції. Діяльність Книжкової палати України з розробки та удосконалення державних стандартів, приведення їх у відповідність з міжнародними

стандартами. Статистика творів друку в Україні. Динаміка і тенденції розвитку.

Кваліологія та кваліметрія книги. Значення для стандартизації та управління якістю поліграфічного виробництва.

Семінар 18. Репертуарна політика і профіль видавництв (2 год.).

Лекція 6.3. Кваліологія в системі книговидання (1 год.)

Організаційні і технологічні зміни у видавничо-поліграфічній галузі України, їх вплив на якість друкованої продукції. Теоретичні основи кваліології-галузі книгознавства, що вивчає якісні параметри книги. Культура видання книжкової продукції, її розуміння на різних етапах розвитку книгознавства. Критерії якості друкованих видань. Стандарти і критерії якості книги.

Лекція 6.4. Конструкція книги та її структура (2 год.)

Основні конструктивні елементи книги, їх функціональна роль і призначення. Книжкова форма як продукт історичного розвитку. Зовнішні елементи книги. Зовнішні елементи книги. Внутрішні елементи книги. Довідковий апарат книги. Ідентифікуючі тексти, їх характеристика і функціональне призначення. Бібліографічні тексти. Інші елементи апарату видання.

Семінар 19. Характеристика основних елементів книги та їх функціонального призначення (2 год.).

Лекція 6.5. Бібліополістика як галузь книгознавства (2 год.)

Зміст поняття «бібліополістика». Структура книготорговельного знання і його місце в системі книгознавства.

Загальна бібліополістика та головні напрями дослідження: визначення сутності книжкової торгівлі як форми книгорозподілу в книжковій справі і способу існування книготоргового асортименту. Теорія книгопоширення. Історія розвитку книжкової торгівлі в Україні.

Сучасний стан книжкової торгівлі: кількість та види підприємств, основні напрями діяльності. Принципи організації і функції книжкової торгівлі. Індивідуальні та колективні форми споживання книжкової продукції. Неторгові форми книгопоширення.

Поняття про книжковий ринок як частину загального товарного ринку. Сучасна організаційна структура. Особливості функціонування книжкового ринку України.

Семінар-дискусія 20. Книжкова торгівля в новій економічній і

соціокультурній ситуації (2 год.).

IV. Навчально-методична карта дисципліни "Історія книги та книгознавство"

Разом: 150 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год.,
самостійна робота – 56 год., мк – 8 год., семестровий контроль – екзамен – 30 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV
Модулі	Змістовий модуль III				Змістовий модуль IV			Змістовий модуль V				Змістовий модуль VI			
Назва модуля	Книговидання XIX - поч. XXI ст.				Теорія та історія книгознавства			Книга як предмет книгознавства. Типологія книги				Книжкова справа як система			
Кількість балів за модуль	86 балів				91 бал			108 балів				108 балів			
Лекції	відвідування – 3 б.				відвідування – 3 б.			відвідування – 4 б.				відвідування – 4 б.			
Теми лекцій	<p>Видання українських книг на тлі світового книговидання в XIX ст. – 1 б.</p> <p>Розвиток книговидання в провідних країнах світу в XIX - XX ст. – 1 б.</p> <p>Особливості книжкової справи XX ст. – поч. XXI ст. – 1 б.</p> <p>Стан, проблеми та перспективи книжкової галузі в Україні – 1+10 б.</p>				<p>Предмет і завдання курсу. Зміст і структура книгознавчих видань. Книгознавство як наука – 1 б.</p> <p>Книгознавча думка в Україні та її місце в історії світової культури – 1 б.</p> <p>Науково-дослідна робота в галузі книгознавства – 1 б.</p>			<p>Суспільна роль книги як предмета духовної й матеріальної культури – 1 б.</p> <p>Бібліотипологія як складова науки про книгу – 1 б.</p> <p>Читачезнавство в системі книгознавства. Соціологія читача – 1 б.</p> <p>Соціологія книги і читання – 1 б.</p>				<p>Книжкова справа. Структура, принципи функціонування – 1 б.</p> <p>Видавнича справа. Поліграфія. Кваліологія в системі книговидання – 1 б.</p> <p>Конструкція книги та її структура – 1 б.</p> <p>Бібліополістика як галузь книгознавства – 1 б.</p>			
Теми семінарських занять	<p>Книговидання у XIX ст. – 1+10 б.</p> <p>Розвиток книгознавства в Україні – 1+10 б.</p> <p>Особливості книжкової справи XX ст. – поч. XXI ст. – 1+10 б.</p> <p>Стан, проблеми та перспективи книжкової галузі в Україні – 1+10 б.</p>				<p>Вступ. Предмет і завдання курсу. Зміст і структура книгознавчих видань. Книгознавство як наука – 1 б.</p> <p>Основи розвитку книгознавства в Україні – 1+10 б.</p> <p>Проблематика наукових досліджень вчених у галузі книгознавства – 1+10 б.</p>			<p>Типологія творів друку – 2+20 б.</p> <p>Соціологічні дослідження читача. Класифікація читачів – 1+10 б.</p> <p>Сучасні соціологічні дослідження книги і читання – 1+10 б.</p> <p>Системний характер книжкової справи – 1+10 б.</p> <p>Репертуарна політика і профіль видавництва – 1+10 б.</p> <p>Характеристика основних елементів книги та їх функціонального призначення – 1+10 б.</p> <p>Книжкова торгівля в новій економічній і соціокультурній</p>							

																		ситуації – 1+10 б.
Самостійна робота	25 балів				30 балів				35 балів				35 балів					
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 – 25 б.				Модульна контрольна робота 4 – 25 б.				Модульна контрольна робота 5 – 25 б.				Модульна контрольна робота 6 – 25 б.					
Підсумковий контроль	екзамен (40 балів)																	

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. КНИГОВИДАННЯ ХІХ - ПОЧ. ХХІ СТ.

Семінар 8.

Книговидання у ХІХ ст. (2 год.)

1. Найвідоміші західноєвропейські фірми ХІХ ст.
2. Видавництва другої половини ХІХ ст.
3. Цензура в Росії. Нелегальні друкарні.
4. Українські видання.

Базова література: 1, 2, 4, 6-12.

Додаткова література: 18, 19, 20, 22, 25, 36, 45, 49, 59

Семінар 9.

Особливості книжкової справи ХХ ст.- поч. ХХІ ст. (4 год.)

1. Книжкова справа в СРСР, УРСР.
2. Світовий книжковий ринок.
3. Перебудова книжкової справи на пострадянському суспільстві.

Базова література: 2, 4, 6, 7, 11.

Додаткова література: 18, 20, 28, 32, 38, 39, 43, 46, 49

Семінар 10.

Стан, проблеми та перспективи книжкової галузі в Україні (2 год.)

1. Зміна видавничої системи в умовах незалежної держави.
2. Основні проблеми галузі. Законодавчі документи.
3. Книжкові ярмарки. Перспективи галузі.

Базова література: 7, 18, 30, 31.

Додаткова література: 32, 35, 38, 39, 43, 46, 49

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ КНИГОЗНАВСТВА

Семінар 11.

Історія світової книгознавчої думки (2 год.)

1. Наука про книгу в працях Міхаеля Деніса.
2. Бібліографічні та бібліотекознавчі етапи розвитку науки про книгу.
3. Соціологічна теорія книги у працях українських і зарубіжних дослідників.

4. Сучасний стан і перспективи розвитку книгознавства.

Базова література: 1- 7.

Додаткова література: 13-16, 19, 20, 62.

Семінар 12.

Основні етапи розвитку книгознавства в Україні (2 год.)

1. Витоки українського протокнигознавства.
 2. Діяльність Українського наукового інституту книгознавства.
 3. Книга, читач, соціологія читання і читача у творчій спадщині Дмитра Балики.
 4. Українська книгознавча думка в еміграції.
- Основна література:* 2-8.
Додаткова література: 13, 15, 16, 23-29, 36, 62-64.

Семінар 13.

Проблематика наукових досліджень вчених у галузі книгознавства (2 год.)

1. Наукові публікації українських дослідників у загальному документальному і електронному масивах.
 2. Визначення найбільш досліджених проблем.
 3. Роль книгознавства в розвитку науки і культури.
- Основна література :* 1-3, 6, 7.
Додаткова література: 12, 14-16, 19, 20, 24, 31, 37, 45, 49, 73, 74.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. КНИГА ЯК ПРЕДМЕТ КНИГОЗНАВСТВА. ТИПОЛОГІЯ ТВОРІВ ДРУКУ

Семінар 14.

Типологія творів друку (4 год.)

1. Методологічні засади типізації та класифікації творів друку.
 2. Принципи та критерії типології творів друку.
 3. Теорії книгознавців щодо типології книжкових видань.
- Базова література:* 3, 5, 8-10.
Додаткова література: 31-33, 67-72.

Семінар 15.

Соціологічні дослідження читача. Класифікація читачів (2 год.)

1. Читачезнавство як предмет дослідження книгознавства.
 2. Читацькі інформаційні потреби, їх соціально-психологічна і прсторово – часова обумовленість.
 3. Класифікація читачів, її критерії. Характеристика найбільш активних читацьких груп.
- Базова література:* 2, 6-9.
Додаткова література: 20, 25, 41, 37-56.

Семінар 16.

Сучасні соціологічні дослідження книги і читання (2 год.)

1. Історія виникнення читання. Відомі дослідники в цій галузі.
2. Проблематика соціологічних досліджень у сфері книги і читання.
3. Читацькі пріоритети в умовах демократизації суспільства.

Базова література: 4-8.

Додаткова література: 32-35, 60, 61.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI. КНИЖКОВА СПРАВА ЯК СИСТЕМА

Семінар 17.

Системний характер книжкової справи (2 год.)

1. Структура книжкової справи. Взаємозв'язок її складових.
2. Книга і книжкова справа в умовах ринкової економіки.
3. Правове поле в системі книговидавництва як фактор ефективного функціонування галузі.
4. Особливості розвитку книжкової справи в окремих країнах.
5. Маркетингова діяльність у системі книговидавництва.

Базова література: 1, 2, 4, 6.

Додаткова література: 11, 12, 34-36, 63, 64.

Семінар 18.

Репертуарна політика і профіль видавництва. (2 год.)

1. Аналіз планів випуску друкованої продукції різних видавництв України.
2. Українські державні стандарти щодо уніфікації термінології видавничої продукції.
3. Основні види сучасної поліграфічної техніки.
4. Поняття «видавничий проект».

Базова література: 3, 8, 9.

Додаткова література: 11, 12, 18, 32, 38, 39, 63, 64, 68.

Семінар 19.

Характеристика основних елементів книги та їх функціонального призначення (2 год.)

1. Аналіз зовнішніх елементів книги (формати, різновиди палітурок, обкладинок, футляр, тасьма, каптал, форзац та ін.)
2. Аналіз внутрішніх елементів книги (різновиди текстів, титульні елементи, книжкові смуги, художні і технічні засоби оформлення книги, шрифти, ілюстрації, способи рубрикації тексту.)

3. Характеристика довідкового апарату книги.

Базова література: 6, 8-10.

Додаткова література: 30, 52, 66, 67.

<http://www.ukrstat.gov.ua/>

Семінар – дискусія 20.

Книжкова торгівля

в новій економічній і соціокультурній ситуації (2 год.)

1. Зміст поняття «бібліополістика», її місце в системі
2. книжкового знання.
3. Критерії класифікації асортименту книжкових видань.
4. Сучасні технічні засоби у книжковій торгівлі.
5. Книжкова торгівля і видавнича справа: напрями взаємодії.

Базова література: 1, 5, 8.

Додаткова література: 11, 12, 20, 32, 62, 66, 68.

<http://www.ukrstat.gov.ua/>

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

КНИГОВИДАННЯ XIX- ПОЧ. XXI СТ. (16 год.)

3.1. Опрацювати праці С.О. Єфремова в журналі «Бібліологічні вісті» з історії українського книговидання: «На світанку українських видавництв («Вік»), 1925р., «В тісних рамцях; Українська книга в 1798-1916рр.» 1926, № 2 – 4 год.

3.2. З книгознавчих словників та енциклопедій законспектувати тлумачення термінів: бестселер, експортне видання, авторське право, дайджест – 2 год.

3.3. Порівняльна характеристика книжкових ярмарків в Україні та Німеччині – 4 год.

3.4. Світовий книжковий ринок – 4 год.

3.5. Основні проблеми галузі. Законодавчі документи – 2 год.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ КНИГОЗНАВСТВА (16 год.)

4.1. Проаналізувати українські книгознавчі періодичні видання - 4 год.

4.2. Скласти перелік термінологічних стандартів різних галузей книгознавства – 2 год.

4.3. Напрями діяльності наукових установ, їх роль у розвитку наукового

знання про книгу і книжкову справу:

- а) інститут книгознавства, інститут рукописів Національної бібліотеки України імені В.Вернадського- 4 год.
- б) ЮНЕСКО - 2 год.
- в) центр книги Бібліотеки Конгресу США – 2 год.
- г) центр Жоржа Помпідю в Парижі – 2 год.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. КНИГА ЯК ПРЕДМЕТ КНИГОЗНАВСТВА. ТИПОЛОГІЯ ТВОРІВ ДРУКУ (12 год.)

- 5.1 Окреслити перспективи розвитку форм, видів книги і способів її поширення в суспільстві – 2 год.
- 5.2 Систематизувати статті з наукових збірників і періодичних видань за їх темами і жанрами – 2 год.
- 5.3 Підготувати стислий бібліографічний словник найбільш відомих дослідників у галузі читачезнавства- 2 год.
- 5.4. Підготувати реферат на тему «Культура читання» - 2 год.
- 5.5. Підготувати реферат на тему « Твори самвидав» -4 год.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI. КНИЖКОВА СПРАВА ЯК СИСТЕМА (12 год.)

- 6.1. Охарактеризувати державну політику України в галузі книговидання – 2 год.
- 6.2. Охарактеризувати основні види сучасної поліграфічної техніки – 2 год.
- 6.3. Підготувати реферат на тему «Історична зміна форми книги і матеріалів для її виготовлення» – 4 год.
- 6.4. Ознайомитись з прийомами ілюстрування книги в роботах С. Адамовича, В. Стеценка, В. Хоменка, М. Приймаченко – 2 год.
- 6.5. Побудувати схему параметрів книги, що дозволяють з необхідною повнотою оцінити її якість – 2 год.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. КНИГОВИДАННЯ XIX- ПОЧ. XXI СТ.			
<p>3.1. Опрацювати праці С.О. Єфремова в журналі «Бібліологічні вісті» з історії українського книговидання: «На світанку українських видавництв («Вік»), 1925р., «В тісних рамцях; Українська книга в 1798-1916рр.» 1926, № 2 – 4 год.</p> <p>3.2. З книгознавчих словників та енциклопедій законспектувати тлумачення термінів: бестселер, експортне видання, авторське право, дайджест – 2 год.</p> <p>3.3. Порівняльна характеристика книжкових ярмарків в Україні та Німеччині – 4 год.</p> <p>3.4. Світовий книжковий ринок – 4 год.</p> <p>3.5. Основні проблеми галузі. Законодавчі документи – 2 год.</p>	Семінарські заняття, модульний контроль, екзамен	5x5 = 25	I-II
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ КНИГОЗНАВСТВА			
<p>4.1. Проаналізувати українські книгознавчі періодичні видання - 4 год.</p> <p>4.2. Скласти перелік термінологічних стандартів різних галузей книгознавства – 2 год.</p> <p>4.3. Напрями діяльності наукових установ, їх роль у розвитку наукового знання про книгу і книжкову справу:</p> <p>а) Інститут книгознавства, Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.Вернадського- 4 год.</p> <p>б) ЮНЕСКО - 2 год.</p> <p>в) Центр книги бібліотеки Конгресу США – 2 год.</p> <p>г) Центр Жоржа Помпиду в Парижі – 2 год.</p>	Семінарські заняття, модульний контроль, екзамен	6x5 = 30	VI-VII
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. КНИГА ЯК ПРЕДМЕТ КНИГОЗНАВСТВА. ТИПОЛОГІЯ КНИГИ			
<p>5.1 Окреслити перспективи розвитку форм, видів книги і способів її поширення в суспільстві – 2 год.</p> <p>5.2 Систематизувати статті з наукових збірників і періодичних видань за їх темами і жанрами – 2</p>	Семінарські заняття, модульний контроль, екзамен	5x5 = 25	VIII- IX

год. 5.3 Підготувати стислий бібліографічний словник найбільш відомих дослідників у галузі читачезнавства- 2 год. 5.4. Підготувати реферат на тему «Культура читання» - 2 год. 5.5. Підготувати реферат на тему « Твори самвидав» -4 год. Опрацювання фахових видань			10	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI. КНИЖКОВА СПРАВА ЯК СИСТЕМА				
6.1. Охарактеризувати державну політику України в галузі книговидання – 2 год. 6.2. Охарактеризувати основні види сучасної поліграфічної техніки – 2 год. 6.3. Підготувати реферат на тему «Історична зміна форми книги і матеріалів для її виготовлення» – 4 год. 6.4. Ознайомитись з прийомами ілюстрування книги в роботах С. Адамовича, В. Стеценка, В. Хоменка, М. Приймаченко – 2 год. 6.5. Побудувати схему параметрів книги, що дозволяють з необхідною повнотою оцінити її якість – 2 год. Опрацювання фахових видань	Семінарські заняття, модульний контроль, екзамен	5x5 = 25		IX - XII
		10		
За 2 семестр: 56 год. За навчальний рік: 84 год.		За 2 семестр: 125 балів За навчальний рік: 175 балів		

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Історія книги та книгознавство" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, набутих компетентностей; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1, табл. 7.2. , табл. 7.3, табл. 7.4.

**Розрахунок рейтингових балів
за видами поточного (модульного) контролю
(1 семестр)**

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	7	7
2	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	7	7
3	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	12	60
4	Робота на семінарському занятті	10	7	70
5	Модульна контрольна робота	25	2	50
За 1 семестр				194 бали

Студент набрав 180 балів

**Розрахунок рейтингових балів
за видами поточного (модульного) контролю
(2 семестр)**

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	14	14
2	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	14	14
3	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	21	105
4	Робота на семінарському занятті	10	14	140
5	Модульна контрольна робота	25	4	100
6	Опрацювання фахових видань.	10	2	20
За 2 семестр				393 бали

**Розрахунок рейтингових балів
за видами поточного (модульного) контролю
(1-2 семестр)**

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	21	21
2	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	21	21
3	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	33	165
4	Робота на семінарському занятті	10	21	210
5	Модульна контрольна робота	25	6	150
6	Опрацювання фахових видань	10	2	20
максимальна кількість балів 587				

Розрахунок: $587 : 60 = 9,7$

Студент набрав: 560 балів

Оцінка: $560 : 9,6 = 58$ (бал за навчальний рік), додається екзамен (max 40 балів)

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування,
- рейтингове опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульна контрольна робота.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або

		професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ вчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* тести.

2) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; видавничою продукцією.

XI. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій; електронні варіанти підручників.
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);
- ✓ питання до іспиту.

X. ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Модульна контрольна №3

1. Книговидавнича справа Харківського та Київського університетів.
2. Перші українські журнали.
3. Видавнича діяльність Пантелеймона Куліша. Журнал «Основа».
4. Підручники. Книжкова продукція Галичини.
5. Роль Київської Громади. Цензурні утиски української книги.
6. Книговидавнича діяльність М.Драгоманова за кордоном.
7. Перші українські видавництва.
8. Борис Грінченко та його видання. Книговидавниче товариство «Вік».
9. Видавнича діяльність І.Франка та В.Гнатюка, Наукового товариства ім. Т.Г.Шеченка.
10. Характерні ознаки і тенденції розвитку книжкової справи в світі в XIX ст.
11. Державна політика зарубіжних країн в галузі книговидання.
12. Характерні ознаки роботи західних видавництв.
13. Маркетинг у книжковій справі.
14. Експорт книжкової продукції.
15. Інформація в світі книг.
16. Книжковий ринок США.
17. Поняття про авторське право і суміжні права.
18. Структура книжкового випуску.
19. Найкрупніші видавництва світу.
20. Загальна характеристика книжкової справи в світі на початку XX ст.
21. Найкрупніші видавництва світу.
22. Книжкова справа Росії.
23. Українське книговидання.
24. Перша світова війна і занепад видавничої справи.
25. Книжкова справа у перші роки радянської влади.
26. Державне видавництво України.
27. НЕП і розвиток приватних видавництв і книжкових магазинів.
28. Український книжковий рух доби «визвольних змагань».

29. Перебудова книжкової справи на пострадянському суспільстві.
30. Зміна видавничої системи в умовах незалежної держави.
32. Статистика видавництв і книговидання.
33. Законодавчі документи. Рейтинг «Книжка року». Книжкові ярмарки.

Модульна контрольна №4.

1. Зміст терміну „книгознавство”.
2. Л.Биковський як книгознавець.
3. Соціальні функції книгознавства.
4. М.Лісовський і його внесок у науку про книгу.
5. Об’єкт і предмет книгознавства.
6. УНІК як центр книгознавчих досліджень у 20-ті роки ХХ ст.
7. Структура книгознавства як науки.
8. Ю.Меженко і його діяльність у книгознавстві.
9. Особливості взаємодії книгознавства і бібліотечно-бібліографічних дисциплін.
10. Загальнонаукові методи у книгознавчих дослідженнях.
11. Особливості використання спеціальних методів.
12. «Бібліологічні вісті» як зразок книгознавчого періодичного видання.
13. Українське товариство прихильників книги у Празі. С. Сірополко і часопис «Книголюб».
14. Теоретичні та історико-книгознавчі розвідки 60-80-х рр. ХХ ст.
15. Сучасна структура організації науково-дослідної роботи у галузі книгознавства. Науково-дослідні центри.
16. Історія світової книгознавчої думки
17. Західноєвропейські книгознавчі теорії XVII – XVIII ст.
18. Книга, читач, соціологія читання у творчій спадщині Дмитра Балики
19. Наукові дослідження вчених у галузі книгознавства
20. Зміст поняття «книгознавство» в розумінні М.Сікорського, А.Барсука, А.Беловицької, С.Немировського.

Модульна контрольна №5

1. Соціальні функції книги
2. Книга як продукт духовної і матеріальної діяльності
3. Місце і значення книги в соціально-комунікативній структурі суспільства
4. Бібліотипологія як складова частина науки про книгу
5. Принципи типології книги
6. Види видань за їх обсягом, характером основного тексту, структурою, періодичністю

7. Види видань за матеріальною конструкцією
8. Види видань за цільовим призначенням
9. Елементи зовнішньої конструкції книги
10. Внутрішня структура книги
11. Апарат книги як сукупність допоміжних текстів та його призначення.
12. Основні різновиди тексту книги.
13. Сучасні визначення поняття „книга”.
14. Види друкованих видань за знаковою природою інформації.
15. Ознаки класифікації неперіодичних видань.
16. Роль української книги в процесі державотворення
17. Читачезнавство в системі книгознавства
18. Соціологія книги і читання
19. Сучасні соціологічні дослідження книги і читача
20. Роль ЮНЕСКО в розвитку книгознавства

Модульна контрольна №6

1. Структура поняття „книжкова справа”
2. Сучасний стан книжкової торгівлі
3. Критерії класифікації видавництва
4. Системний характер книжкової справи
5. Державна політика у книговидавничій справі
6. Проблеми книгорозповсюдження
7. Критерії якості книги
8. Структура книговидавничої справи
9. Стандарти якості видання
10. Поліграфія. Основні групи виробничих процесів
11. Стан і тенденції розвитку книгопоширення в Україні.
12. Форми і напрями маркетингової діяльності
13. Нові поліграфічні матеріали і друкарські форми у книговиданні
14. Основні конструктивні елементи книги
15. Художні засоби, що використовують при оформленні книги
16. Видавнича справа
17. Репертуарна політика і профіль видавництва України
18. Характеристика основних елементів книги та їх функціонального призначення
19. Кваліологія в системі книговидання
20. Бібліополістика як галузь книгознавства

XI. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

ІСТОРІЯ КНИГИ

1. Основні етапи розвитку письма.
2. Еволюція матеріалів і форм книги.
3. Книга періоду античності.
4. Книга в епоху середньовіччя
5. Писемність у слов'ян.
6. Українська книга княжої доби
7. Книгодрукування в Європі
8. Суть винаходу Й.Гутенберга.
9. Характеристика інкунабул.
10. Початок друкарства кирилицею.
11. Швайпольт Фіоль.
12. Українські першодруки Івана Федорова
13. Найвидатніші друкарі XVI ст.
14. Загальна характеристика книжкової справи XVII ст.
15. Видавнича фірма Ельзевірів.
16. Діяльність Києво-Печерської друкарні.
17. Типологія лаврських видань.
18. Видавничі осередки на західноукраїнських землях кінця XVII -XVIII ст.
19. Розвиток друкарства на східноукраїнських землях XVII- XVIII ст.
20. Тематика та оформлення вітчизняних стародруків, їх розповсюдження.
21. Мистецтво західноєвропейської книги XVIII ст.
22. Запровадження громадянського книгодрукування, книжкова справа в Росії у XVIII ст.
23. Видання української книги на тлі світового книговидання в XIX ст.
24. Особливості книжкової справи XX ст.
25. Проблеми сучасної книжкової справи в Україні.
26. Криза книжкової справи періоду перебудови.
27. Особливості книжкової справи в певній країні світу.
28. Найвидатніші західноєвропейські енциклопедичні видання.
29. Видавнича діяльність М.О.Вольфа.
30. Видавнича діяльність І.Д. Ситіна.

КНИГОЗНАВСТВО

1. Книгознавство як галузь наукового знання
2. Основні етапи розвитку книгознавчої думки в Україні
3. Значення книгознавчих досліджень для розвитку гуманітарних наук

4. Розвиток історико-книгознавчих дисциплін в Україні
5. Законодавче забезпечення книговидавничої справи
6. Книгознавчі державні стандарти, їх характеристика і впровадження у практику
7. Методи книгознавчих досліджень. Система, особливості застосування.
8. Провідні науково-дослідні центри з проблем книгознавства
9. Організація науково-дослідної роботи в галузі книгознавства
10. Основні напрями розвитку книгознавства в сучасній Україні
11. Історичний розвиток книгознавства. Виникнення початкових знань про книгу.
12. М. Лісовський і його внесок у науку про книгу.
13. Ю.Меженко і його внесок у становлення українського книгознавства.
14. Теорія і історія книгознавства у працях Л. Биковського.
15. Теоретико-методологічні розробки Ф.Максименка
16. Українська книгознавча думка 20-30-х років ХХ ст.: основні напрями розвитку та підсумки
17. УНІК як центр книгознавства в Україні у 20-ті роки ХХ ст.
18. Розвиток книгознавчих досліджень за межами України (20-40-і роки ХХ ст.)
19. «Бібліологічні вісті» як джерело вивчення історії українського книгознавства
20. Книга як продукт духовної і матеріальної діяльності
21. Бібліотипологія як складова частина науки про книгу
22. Принципи типології книги
23. Проблема стандартизації продукції
24. Загальна характеристика ДСТУ 3017-95 «Видання, основні види, терміни та визначення
25. Види видань за їх обсягом, характером основного тексту, структурою, періодичністю
26. Види видань за матеріальною конструкцією
27. Види видань за цільовим призначенням
28. Класифікація періодичних і некнижкових видань
29. Елементи зовнішньої конструкції книги
30. Внутрішня структура книги
31. Структура довідкового апарату книги
32. Зміст поняття «книжкова справа»
33. Бібліофілознавство: мета, завдання, сучасний стан.
34. Мистецтво книги як складова книгознавства. Українське мистецтво книги.
35. Бібліополістика як галузь книгознавства

36. Структура читачезнавства як книгознавчої дисципліни
37. Книжкове пам'яткознавство як наука і вид практичної діяльності
38. Кваліологія в системі книговидавання
39. Соціологічні аспекти в системі сучасного книгознавства
40. Книга традиційна і електронна: проблеми взаємовпливу

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ІСТОРІЯ КНИГИ

Базова

1. Антонович Д., Лотоцький О. Українська книга// Українська культура: Лекції за редакцією Дмитра Антоновича.-К., 1993.-С. 92-145
2. Владимиров Л.И. Всеобщая история книги.- М., 1988.-310 с. – 2 прим.
3. Книга в сучасній культурі України: Хрестоматія у двох томах.- Т.1.- 2013. - 412с.
4. Книга: Энциклопедия.- 1999.- 800 с.
5. Книговедение: Энциклопедический словарь.- М., 1982.- 664 с.
6. Ковальчук Г. І. Навч. посібник з історії писемності та рукописної книги.- К., 1995.- 63 с. – 1 прим.
7. Наука о книге. Очерк проблематики / Кшиштоф Мигонь.- М.: Книга, 1991.- 1 прим.
8. Овчинников В. Історія книги. Еволюція книжкової структури.- Львів, 2005.- 420 с. -1 прим.
9. Огієнко І.І. Історія українського друкарства.-К., 1994.-448 с. -1 прим.
10. Тимошик М. Історія видавничої справи - К., 1994.448 с. – 1 прим.

Додаткова

11. Аронов В.Р.Эльзевиры- М., 1975.- 115 с.
12. Баренбаум И.Е. История книги.- М., 1984.-247 с.
13. Баренбаум И.Е. Шомракова И.А. Книга и книжное дело в капиталистических странах .- Л., 1990.-120 с.
14. Герчук Ю.Я. История графики и искусства книги.- М., 2000.-320 с.
15. Запаско Я .П. Пам'ятки книжкового мистецтва. Українська рукописна книга.-Львів, 1995.- 480 с.
16. История книги/ Под ред.А.Говорова и Т.Куприяновой.- М., 2000.- 400 с.
17. Ісаєвич Я.Д. Українське книговидавання: Витоки. Розвиток. Проблеми.-Львів,2002.-520 с.
18. Кацпак Е.И. История письменности и книги.-М., 1955.- 356 с.
19. Книга і друкарство на Україні.-К., 1965.-316 с.
20. Немировский Е.Л. Иоганн Гутенберг.- М., 1989,-320 с.
21. Немировский Е.Л. Мир книги.-М., 1986.-С.61-140.

КНИГОЗНАВСТВО

Базова

1. Ісаєвич Я. Українське книгознавство: етапи розвитку // Вісник Львівського університету: Серія книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології. – Львів, 2006. – Вип.1. – С.7-19.
2. Ківшар Т.І. Український книжковий рух як історичне явище (1917-1923 рр.). – К.,1996. – 344 с.
3. Книга: Енциклопедія. – М.,1999. – 800 с.
4. Ковальчук Г.І. Розвиток теорії книгознавства на сучасному етапі // Бібл. вісник. – 2009. - № 5. – С.44-53.
5. Низовий М.А. Вступ до книгознавства: Навч. посібн. – К.: Кондор, 2009. – 144 с.
6. Низовий М.А., Карпенко С.В. Визначення поняття «книга»: основні етапи, попередні підсумки та перспективи // Вісник ХДАК. – Х., 2005. – Вип.16. – С. 103-112.
7. Новальська Т.В. Український читач у бібліотекознавчих дослідженнях (кінецьХІХ –початок ХХІ ст.). – К., 2005. – 252 с.
8. Словник книгознавчих термінів. – К, 2003. – 160 с.
9. Швецова-Водка Г.М. Документ і книга в системі соціальних комунікацій. – Рівне, 2001. – 438 с.
- 10.Швецова – Водка Г.М. Типологія книги: Навч. посіб. – К., 1999. – 68с.

Додаткова

11. Афанасенко О. Сучасний книжковий ринок України як об'єкт професійного дослідження // Вісн. Книжкової палати. – 2004. - № 3. – С.28-30.
12. Афонін О. Національне книговидавництво: стан, причини, перспективи // Вісн. Кн. палати. – 2000. -№ 2. – С.13-17.
13. Баренбаум И.Е. Основы книговедения. – Л., 1988. - 92 с.
14. Баренбаум И.Е. О соотношении теории, истории, методики и практики книжного дела (Историко-прогностический обзор) // Книга: Исследования и материалы. – М., 1994. – Сб. 68. – С.5-18.
15. Баренбаум И.Е. Книговедение в системе наук // Книга: Исследования и материалы. – М., 1985. – Сб.50. – С.72-83.
16. Баренбаум И.Е., Барсук А.И. К вопросу о методах книговедческих дисциплин //Книга: Исследования и материалы. – М., 1974. – Сб.29. – С.20-45.
17. Беловицкая А.А. Общее книговедение. – М.,1987. – 256 с.
18. Беловицкая А.А. Чтение как подсистема категории «книга»// Матер. Междунар. научно-парктич. конф. «Чтение как стратегия жизни».- М., 2006. – С. 26-29.

19. «Бібліологічні вісті» (1923-1930): Систематичний анотований покажчик / Уклад. Г.Ковальчук. – К., 1996. – 58 с.
20. Бурян В.Я. Комплекс наук чи комплексна наука ? (до питання про природу книгознавства) // Збірн. наук. праць викладачів КДІК. – К., 1995. – Вип.3. – С.228-235.
21. Буряк С. Аналіз і прогноз українського книжкового ринку в 2005 році // Вісн. Кн. палати. – 2005. - №12. – С. 7-11.
22. Вальо М. Юрій Меженко – редактор «Бібліологічних вістей» // Записки ЛНБ ім.В.Стефаника.- Львів, 2003. – Вип. 11. – С. 156-163.
23. Головата Л.В. Українські книгознавчі дослідження періоду другої світової війни // Записки ЛНБ ім. В.Стефаника. – Львів, 2000. – Вип. 7/8. – С.181-213.
24. Иоффе А.Э. Введение в книговедение: Учеб. пособие. – М., 1984. –74с.
25. Ісаєвич Я.Д. Український науково-дослідний інститут книгознавства: традиції й творчий пошук // Наукові праці НБУВ.- К., 1999. – Вип. 2. – С.6-10.
26. Ківшар Т.І. Левко Биковський як історик українського книжкового руху // Бібліот. вісник. – 1996. - №1. – С.32-33.
27. Ковба Ж.М. Внесок Л.Биковського у формуванні концепції національно-державної книжкової справи України // Бібліот. вісник. – 1996. - №1. – С.33-35.
28. Ковальчук Г.І. Книгознавча концепція П.Й. Ярковського (до жерел історії вітчизняної бібліологічної науки) // Наукові праці НБУВ. – К., 2000 – Вип.3. – С.165-167.
29. Ковальчук Г.І. Книжкові пам'ятки в бібліотечних фондах: критерії відбору та визначення // Бібл. планета. – 2001. - № 2: Додаток. – С.1-5.
30. Ковальчук Г.І. Український науковий інститут книгознавства: історія та наукова діяльність // Бібліотекознавство і бібліограф. – 1992. – Вип. 31. – С.102-110.
31. Кожевникова Е.С. Читатель и Интернет: основы формирования информационного общества // Книга: Исслед. и матер. – М., 2005.- Сб. 83. – С.26-42.
32. Кочубей Л. Політологічні дослідження в Україні. Аналіз документального потоку. – Вісн. Кн. палати. – 2003. - №12. – С.41-43.
33. Кушнарєнко Н.М. Методологічні засади книгознавчих, бібліотекознавчих і бібліографознавчих досліджень // Вісник ХДАК. – Х., 2004. – Вип.15. – С. 84-94.
34. Медведєва В.М. Книга і читання як психофізіологічний і соціокультурний феномен: Навчальний посіб. – К., 2001. – 103 с.
35. Медведєва В.М. Книгознавчий аспект сучасної культурної політики // Наукові праці НБУ ім.В.Вернадського. – К., 2003. – Вип.10. - С.304 – 318.

36. Низовий М. Українська статистика друку: основні етапи становлення та розвитку. – К., 2002. – 95 с.
37. Низовий М.А., Карпенко С.В. Визначення поняття «книга»: основні етапи, попередні підсумки та перспективи // Вісник ХДАК. – Х., 2005. – Вип.16. – С. 103-112.
38. Новальська Т. В. Український читач у бібліотекознавчих дослідженнях (кінець ХІХ – початок ХХІ ст.): Монографія / Т.В. Новальська. – К., 2005. – 252 с.
39. Новальська Т. В. Читання як суспільне явище / Т.В. Новальська // Вісник КНУКіМ. – К., 1999. – Вип. 1. – С. 55–66. – Серія «Історія».
40. Новальська Т. В. Понятійний апарат читачезнавства як особливої галузі досліджень і знань / Т.В. Новальська // Питання культурології: Міжвід. зб. наук. ст. – К., 2002. – Вип. 18. – С. 43–49.
41. Новальська Т. В. Сучасні тенденції навчального курсу «Інформаційний сервіс» / Т.В. Новальська // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2002. – Вип. 9. – С. 144–150.
42. Новальська Т. В. Читання в Україні в новому столітті / Т.В. Новальська // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 12. – С. 21–24.
43. Новальська Т. В. Деякі аспекти історії українського читача в працях С. Сірополка / Т.В. Новальська // Наук. записки з української історії: Зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, – 2003. – Вип. 14. – С. 331–337.
44. Новальська Т. В. Читацька активність бібліотекарів як фактор підвищення їхнього професійного іміджу // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2003. – Вип. 11. – С. 275–284.
45. Новальська Т. В. Дослідження читання бібліотечних працівників України (20–80-ті роки ХХ ст.) // Вісн. Книжк. палати. – 2003. – № 10. – С. 19–22.
46. Новальська Т. В. Підвищення фахового рівня бібліотечних працівників України (на матеріалах досліджень професійного читання у 90-ті рр. ХХ ст.) // Вісн. Книжк. палати. – 2003. – № 11. – С. 17–19.
47. Новальська Т. В. Вплив особистісного читання бібліотекарів на рівень професійної компетентності / Т.В. Новальська // Вісн. Книжк. палати. – 2003. – № 12. – С. 21–24.
48. Новальська Т. В. УНІК – перша науково-дослідна установа з вивчення проблем українського читачезнавства / Т.В. Новальська // Бібл. вісн. – 2004. – № 1. – С. 36–39.
49. Новальська Т. В. Читачезнавчі ідеї у творчій спадщині Бориса Грінченка / Т.В. Новальська // Бібл. планета. – 2004. – № 1. – С. 19–21.
50. Новальська Т. В. Українські просвітяни про вивчення «читача з народу» / Т.В. Новальська // Бібл. вісн. – 2004. – № 3. – С. 34–38.
51. Новальська Т. В. Про читання бібліотекарів на початку ХХІ ст. / Т.В. Новальська // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2004. – № 2. – С. 45–49.

52. Новальська Т. В. Витоки формування теоретичних засад вивчення читачів / Т.В. Новальська // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2004. – № 3. – С. 19–24.

53. Новальська Т. В. Новий погляд на місце українського читачезнавства в системі суспільних наук / Т.В. Новальська // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2004. – Вип. 13. – С. 394–401.

54. Новальська Т. В. Спроба статистичного аналізу читацького контингенту та наукової тематики досліджень Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (за матеріалами архіву ІР НБУВ) / Т.В. Новальська // Рукописна та книжкова спадщина України. – К., 2004. – Вип. 9. – С. 232–237.

55. Новальська Т. В. Від роздумів до практичних дій. (З історії вивчення українського читача наприкінці ХІХ ст.) / Т.В. Новальська // Наук. зап. з української історії: Зб. наук. ст. – Переяслав-Хмельницький, 2005. – Вип. 17. – С. 81–85.

56. Новальська Т. В. Теоретична база бібліотекознавства в історичному контексті / Т.В. Новальська // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2005. – Вип. 14. – С. 291–301.

57. Новальська Т. В. Визначна віха в історії бібліотечної справи (Перший Всеросійський з'їзд з бібліотечної справи 1911 р.) // Бібл. вісн. – 2005. – № 4. – С. 17–22.

58. Новальська Т. В. Звіти міських публічних бібліотек Наддніпрянської України другої половини ХІХ – початку ХХ ст. як джерело вивчення складу читачів / Т.В. Новальська // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвідомчий зб. наук. праць. – К., 2005. – Вип. 7. – С. 155–167.

59. Новальська Т. В. Психолого-педагогічні основи спілкування бібліотекаря з читачами / Т.В. Новальська // Публічні бібліотеки: сучасність і майбутнє: Зб. статей. – К., 1997. – С. 110–115.

60. Новальська Т.В. Розробка методики соціологічних досліджень співробітниками бібліотечно-архівного відділу / Т.В. Новальська // Архівна та бібліотечна справа в Україні доби визвольних змагань (1917–1921 рр.): Зб. наук. праць. – К., 1998. – С. 99–103.

61. Новальська Т. В. Сучасна термінологія і типологія в бібліотечно-інформаційному обслуговуванні / Т.В. Новальська // Бібліотечна наука, освіта, професія у демократичній Україні: Зб. наук. праць. – К., 2000. – Вип. 2. – С. 72–78.

62. Новальська Т.В. Етапи вивчення читачів і читання в Україні / Т.В. Новальська // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: Проблеми науки, освіти, практики: Зб. матеріалів міжнарод. наук.-практ. конф. – К., 2004. – С. 84.

63. Огар Е.І. Наука про книгу в Україні на початку ХХ ст.: здобутки і поразки // Поліграфія і видавнича справа. – 2000. – Вип. 36. – С. 161–168.

64. Сенченко Н.И. Информационное пространство Украины //Книга: Исследования и материалы. – М., 2002. – Сб. 80. – С.230-246.
65. Сенченко М. Книжкова палата України: вчора, сьогодні й завтра // Вісн. Кн. палати. – 2004. - №1. – С.3-7.
66. Тимошенко І.В. Українське книгознавство у 60-70-х роках ХХ ст. // Бібл. вісн. – 2008. - № 5. – С.17-23.
67. Тимошик М. Історія видавничої справи . – К., 2003. – 495 с.
68. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця: Практич. посіб. – К., 2005. – 560 с.
69. Тимошик М. Тенденції сучасного українського книговидавництва // Вісн. Кн. палати. – 2001. - № 7. – С.4-10.
70. Солонська Н.Г. «Бібліологічні вісті» як осередок української інтелектуальної та книгознавчої думки 20-х – початку 30-х років ХХ ст. // Наукові праці НБУВ. – К., 1999. – Вип.2. – С.11-39.
71. Тимошенко І.В. Особливості структури загального і спеціального книгознавства // Наукові праці НБУВ. – К., 2007. – С.651-659.
72. Франчук Є.І. Історико-джерелознавчий підхід у спільних книгознавчих та культурологічних дослідженнях книжкової культури // Вісн. Харків. держ. акад. культури. – Х., 1999. – Вип.1. – С.96-105.
73. Франчук Є.І. Українська книга і книжкова культура в національній культурі України: проблемне бачення міждисциплінарних досліджень // Наук. праці НБУВ. – К., 1999. – Вип.2.- С.155-172.
74. Чорній В.В. Діяльність Українського товариства прихильників книги у Празі і журнал «Книголюб» (1927-1932) // Записки ЛНБ ім.В.Сефаника – Львів, 2000. – Вип. 7/8. – С.178-180.
75. Юрій Меженко (1892-1969): Матеріали до біобібліографії. – К., 1994.- 175 с.
76. Ямчук К.Т. Книга в коммуникационном процессе (ценностный подход) // Книга: Исслед. и матер.- М., 1994.- Сб.68. – С.38-48.

Інформаційні ресурси

№ з/п	Адреса вебсайту	Назва вебсайту
1	http://www.nbu.gov.ua/node/1976	Інститут книгознавства Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського НАН України
2	http://www.ukrbook.net/	Книжкова палата України імені Івана Федорова
3	http://hi-edu.ru/e-books/xbook991/01/part-003.htm	Беловицкая А.А. Книговедение. Общее книговедение : учебник / А.А. Беловицкая. – Москва : МГУП, 2007. – 391 с.

4	http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/index	Міністерство культури України
5	http://www.ukrstat.gov.ua/	Державна служба статистики України

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

Семінарське заняття є однією з найважливіших форм навчального заняття у вищому навчальному закладі, яке проводиться у формі дискусії навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінари проводяться з основних тем навчальної програми і є ефективною формою закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях і під час самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Головна мета семінарських занять - опанування студентами навчальної дисципліни, забезпечення глибокого і всебічного аналізу та колективного обговорення основних проблем курсу, навчання їх елементам творчого застосування отриманих знань на практиці.

Основними завданнями семінарських занять є:

- закріплення у студентів теоретичних знань;
- оволодіння науковим апаратом, навичками усного і письмового викладання навчального матеріалу;
- залучення до науки, наукових досліджень; прищеплення їм навичок творчого мислення, самостійного формулювання та висловлювання власних думок, а також захисту висунутих наукових положень і висновків;
- формування в них практичного досвіду.

Види проведення семінарських занять можуть бути різноманітними. Вони залежать від типу семінару, змісту і особливостей теми, складу студентів.

Найбільш поширеними видами на семінарі є: *розгорнута бесіда; виступи з рефератами, доповідями; диспут у формі діалогу; круглий стіл тощо.*

Якість семінару перш за все залежить від підготовки студентів до нього, тому кожен студент повинен:

- уважно ознайомитися з планом, який відображає зміст чергової теми заняття;
- прочитати і продумати свої лекційні записи, які відносяться до теми семінару;
- вивчити чи законспектувати рекомендовану літературу;
- скористатися при потребі консультацією викладача;
- скласти розгорнутий план, тези чи конспект виступу з усіх питань теми заняття.

Студентам необхідно відвідувати кожне семінарське заняття. Пропуск

семінару позбавляє студента можливості усвідомити, закріпити та отримати цілісне уявлення по тій чи іншій темі. Крім того, це створює значні труднощі при підготовці до підсумкового модульного контролю, заліку. ;кожному студенту необхідно постійно вдосконалювати навички володіння державною мовою, правильного вживання понять і термінів з даного курсу.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота є однією із складових навчального процесу, на яку припадає значний обсяг навчального часу. При цьому студент є активним учасником навчального процесу, набуває навичок самоорганізації, самостійного пошуку інформації, прийняття рішень і т.д. Правильна організація самостійної роботи дозволяє максимально індивідуалізувати навчання, підвищити ефективність навчального процесу в цілому.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, визначення головного у змісті лекції, засвоєння її основних моментів. При цьому не слід дослівно записувати за лектором, а своїми словами фіксувати найсуттєвіше: тему, її основні питання та положення. Записувати слід акуратно і чітко, краще у зошиті в клітинку (через клітинку). На сторінках конспекту залишати широкі поля для додаткових поміток під час самостійної роботи над літературою.

Щоб зрозуміти і добре засвоїти лекційний матеріал, до кожної наступної теми слід ретельно готуватись: систематично опрацювати матеріал попередньої лекції, і, якщо це необхідно, опрацювати рекомендовану літературу, повторювати пройдений матеріал, на який лектор посилається при викладанні нового, якщо з певних причин лекція пропущена, її необхідно законспектувати і опрацювати самостійно, незрозумілі питання з'ясувати на консультації.

Для ґрунтового засвоєння першоджерел необхідно вдумливо конспектувати їх, вдаючись до різних видів запису (витяги, тези, цитати і т.д.). Доцільно підготувати власні спостереження та висновки, обґрунтовуючи їх теоретичними положеннями та рекомендаціями.

Професійному розвитку студентів сприяє самостійне виконання творчих та практичних завдань, різноманітні форми пошукової, дослідної роботи.

Викладач систематично контролює самостійну роботу студентів: перевіряє конспекти першоджерел, виконання завдань творчого характеру, надає необхідну допомогу для активізації навчальної діяльності студентів.

Окремими формами самостійної роботи студента, передбаченими навчальним планом, є написання рефератів, контрольних робіт, а також підготовка творчих проектів.